

1. De første oplevelser

Årsagen til min

"Så var meget alvorligt for mig at skulle træde ud og mig selv i et andet land. Det var helt, så jeg sagde, 'Det fantastisk, siden jeg kom ud af Danmark på, hvor jeg egentlig var, så er det faktisk mere i en anden situation, og det er det, jeg havde troet på og sagt op til verdens krig. Det er ikke stillet over for det også - det havde jeg det i arbejdsloven kom det i det den måde til mig selv."

"Så det oplevede jeg, at der var nogle kvinder, som jeg kendte fra tidligere tid havde haft en stor rolle - der var nogle så-called-organiseringer, som arbejdede for at hjælpe os, og det var det, der var så stort, hvorefter jeg blev ganske rystet af at få så meget, det var jeg virkelig og mere. Jeg så nogle andre muligheder - nogle andre muligheder - jeg så en anden mulighed for at gøre og så havde jeg egentlig vist."

"Jeg var totalt overrasket, da jeg hørte andre kvinder tale om de samme problemer som mig. Og det betød, at jeg for første gang i mit liv oplevede noget, der engagerede mig totalt. Jeg havde jo den politiske baggrund fra mit hjem, det var socialistisk - og derfor var jeg også socialist, men uden at ane hvad det stod for, eller hvad det indebar. - Det havde noget at gøre med nogle arbejdere et eller andet sted, men det sagde mig i virkeligheden ikke så fandens meget. Men hvor politikken nu kom til at betyde noget med liv eller død for mig. Det var helt konkret som at få et nyt liv foræret at gå ind i kvindebevægelsen. Og den der oplevelse af at kunne bruge andre kvinder - at kunne holde af dem og finde mig selv i dem - det var helt fantastisk. Det var simpelthen en revolution så stærk, at jeg faktisk totalt afskrev mænd i en meget lang periode. - Der har aldrig været så meget tryk på i min tilværelse, som der var i den periode. Det

var simpelthen sådan at hver dag, så lettede låget. Det var et spring af erkendelser hele tiden. Der var nye erkendelser hver dag. Jeg læste fra morgen til aften, indtil jeg gik hen i kvindegruppen, og jeg sad i adskillige kvindegrupper. Det hele var koncentreret omkring kvindeproblematikken. Det var hele mit liv, der var intet andet."

"Det var i den periode 71-72, at jeg fik fantastisk meget drøn på, og det gjorde så, at jeg kom til at føle - med de ting jeg arbejdede med og også med forholdet til Arne - at en masse af de der kvindeproblematikker alligevel kom mig ved. Der var ligesom nogle problemer, jeg havde overset, som jeg bare havde oplevet på en anden måde. Det der med mit arbejde. Det der med at klare det og det ræs med at leve op til præstationsniveauet - det gik mere og mere op for mig, hvor hæsligt det var.

Det var en blandet arbejds- og basisgruppe, og det kom til at betyde enormt meget for mig, hvor den ikke bare kom til at betyde noget følelsesmæssigt. Den kom lige så meget til at betyde noget ved, at vi kunne se, at vi kunne lave en eller anden viden sammen på en helt anden måde end den måde, jeg ellers havde lært, man kunne få viden på. At man faktisk kunne bruge det der med at snakke om erfaringer på en måde, så det også blev viden, som var revolutionær.

Og så kom det ligesom til at hænge sammen - kvindebevidstheden og det jeg selv oplevede. Og så tror jeg også nok, jeg oplevede det samme, som I har sagt, at jeg oplevede at politik - det virkelig hang sammen med noget. Hvor man følte, at man hele tiden kunne kontrollere sine politiske meninger.

Det at kunne se kvinder - det oplevede jeg meget - også at kunne se dem på gaden og alle vegne. Det betyder meget. Også noget med den individualisme, man er opdraget til - det synes jeg også nok noget blev ændret ved den der anden oplevelsesmåde. Man blev mere tyndhudet på mange måder - også på en dårlig måde, synes jeg. Altså sådan noget med at man næsten oplever for meget - det at opleve at verden er kønsdelt - det kan være strengt og sørgeligt mange gange. Også når man begynder at se på filosofi og Marx og litteratur og kunst og den slags - en masse af de ting jeg godt havde kunnet lide, og som jeg syntes havde været en del af mig selv - der var en masse af det, jeg måtte foragte, efterhånden som man kommer til at føle sig ubehageligt berørt af det.

Det jeg virkelig synes er gevinsten er den anden oplevelsesmåde, som man får efterhånden."

"Det jeg følte som en kæmpebefrielse - det var at komme fra den der dybe selvforagt, som jeg havde levet i - over til en situation, hvor jeg via denne her basissnak med kvinder fandt ud af, at mine problemer var kollektive problemer. Og jeg blev så enormt rasende - og tillod mig for første gang i mit liv at buse ud med aggressioner hvor som helst, jeg befandt mig. Jeg var simpelthen så aggressiv i flere år, så ingen mennesker kunne holde mig ud. Der var ingen, der kunne klare at være sammen med mig, for det var ligegyldigt, hvem jeg var sammen med - så overfusede jeg dem.

Det var en enorm befrielse, for det var et stort skrig i virkeligheden - befrielsesskrig og det modsatte. Også noget med at det var fantastisk overvældende at få alle de der informationer i så koncentreret form og lige pludselig og sat på et bræt. Jeg så heller ikke i en meget lang periode andet end den der kønsopdelte verden og kvindeundertrykkelsen ligegyldigt i hvilke situationer, jeg var. Jeg så kun kvindeundertrykkelsen og reagerede prompte på den alle vegne. Det var selvfølgelig enormt anstrengende og enormt koncentreret, men det var samtidig en ny ting, at jeg lige pludselig begyndte at opleve mig selv som et handlende individ, hvor jeg tidligere havde oplevet mig selv som totalt handlingslammet og som offer for mine sociale omgivelser hele tiden. Alt, hvad jeg havde lært og alt, hvad jeg havde tilegnet mig, havde jeg tilegnet mig via mænd, og jeg havde været så mandsorienteret og hele tiden så afhængig af mænd og det, jeg havde brug for hos mænd - og lige pludselig så var alt hvad jeg havde brug for hos kvinder og sammen med kvinder, så det ligesom blev hele tyngdepunktet i mit liv. Det førte til en total omvæltning af hele min tilværelse på alle mulige måder. Jeg var pludselig blevet til en eller anden mere helstøbt person, som kunne reagere i forhold til hvem som helst og hvad som helst. Jeg følte, jeg var noget. At jeg var blevet til noget."

Udvalgte citater

... at jeg havde oplevet det som en kæmpe befrielse - det var at komme fra den der dybe selvforagt, som jeg havde levet i - over til en situation, hvor jeg via denne her basissnak med kvinder fandt ud af, at mine problemer var kollektive problemer. Og jeg blev så enormt rasende - og tillod mig for første gang i mit liv at buse ud med aggressioner hvor som helst, jeg befandt mig. Jeg var simpelthen så aggressiv i flere år, så ingen mennesker kunne holde mig ud. Der var ingen, der kunne klare at være sammen med mig, for det var ligegyldigt, hvem jeg var sammen med - så overfusede jeg dem.